

Varför blir lärare lärare?

Publicerad här den 14 augusti 2015

Det kommer att saknas 80 000 lärare inom de närmaste åren säger Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. Det är därför nödvändigt att de sökande till lärarutbildningarna blir många fler. För att göra läraryrket mera attraktivt inrättas 14 000 förstelärartjänster med 5 000 kronor mera i månadslön. De flesta av dessa tjänster är tidsbegränsade till ett par år. De ska fördelas på de 160 000 lärare som nu är verksamma i skolan enligt Skolverket.

Skolledningarna uppskattar att några lärare är särskilt duktiga och därför ska ha högre lön. De andra lärarna måste då uppfatta det som att de inte anses som särskilt duktiga. Vad detta gör för deras trivsel i arbetet kan man tänka sig. Det är inte säkert att skolledningarnas uppfattning om vilka lärare som är särskilt duktiga stämmer överens med elevernas uppfattning. Men när så är fallet kommer dessa lärare att belönas dubbelt. Dels får de mer uppskattning av eleverna, dels får de mer i lön. Det rättvisa och det kloka i detta kan ifrågasättas.

För den student som överväger att bli lärare är chansen att få högre lön ett magert lockbete. Hen inser snabbt att chansen att få en tjänst som förstelärare är liten. Det är inte för lönen skull som en ung människa väljer lärarbanan. Och det är inte för lönen skull som så många lärare stannar i jobbet.

Den stora fördelen med läraryrket ligger på ett annat plan. Att få vara tillsammans dagligen med elever som är vetgiriga, skojfriska och påhittiga. Att få möta värme och uppskattning i deras blickar efter en lyckad lektion. Den tillfredsställelse detta skänker har få motsvarigheter i andra yrken. Detta borde framhållas i marknadsföringen av lärarjobbet mycket mera än de mycket begränsade karriärmöjligheterna i läraryrket.

Läraryrket undviker av naturliga skäl att tala högt om skolloven och läraryrkets övriga plusvärden. Ju svårare yrket framställs, desto bättre utgångsläge i löneförhandlingarna. De ser som sin uppgift att kämpa för att medlemmarna ska få högre löner. Den kampen har hittills inte varit så framgångsrik. Det hade därför varit bättre om organisationerna hade satsat mera på den andra delen av belöningen, det vill säga tillfredsställelsen i arbetet.

Dessvärre har man nu fått se en rad förändringar i skolan som minskat lärarnas möjligheter att få känna sig uppskattade av eleverna.

Mål- och resultatnriktningen av skolan. Fokuseringen på mätbara kunskaper. Fler och mer figngraderade betyg. Nationella prov. Detaljerade kursplaner. Svårtydda betygskriterier. Ökade krav på rapportskrivning. Krav på lärarlegitimationer. Allt detta har bidragit till en osäkerhet i jobbet och en större arbetsbelastning för lärarna. Det har också minskat utrymmet för lärarna att tillsammans med eleverna bestämma om innehåll och arbetssätt i undervisningen. Lärarna kan känna att man inte tar vara på deras yrkeskunskap.

Lärarorganisationerna bör fortsätta att kräva högre lön för alla lärare. Men det lär inte räcka för att göra läraryrket tillräckligt attraktivt. Man måste också arbeta för att lärarna ska slippa många av de tvångströjor de nu bär. Så att möjligheterna att trivas och bli uppskattade av eleverna blir större.